

Vykypěl, Bohumil

[Smoczyński, Wojciech. Laringalų teorija ir lietuvių kalba ; Sawicka, Irena.
Arealinės fonetikos (fonetinės geografijos) įvadas: pietryčių europos fonetinių
problemų pagrindu]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. A, Řada jazykovědná. 2008,
vol. 57, iss. A56, pp. 261-

ISBN 978-80-210-4617-7

ISSN 0231-7567

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/100797>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

	absolutní	keltský	pozdní ie.	konjugovaný	*keltský	pozdní ie.
1.sg.	<i>biru</i>	* <i>berōs</i>	* <i>b^herō+est</i>	<i>-biur</i>	* <i>berō</i>	* <i>b^herō</i>
2.sg.	<i>biri</i>	* <i>bereis</i>	* <i>b^herei+est</i>	<i>-bir</i>	* <i>berei</i>	* <i>b^herei</i>
3.sg.	<i>berid¹⁾</i>	* <i>bere[ti]/s¹⁾</i>	* <i>b^heret+est</i>	<i>-beir</i>	* <i>bere</i>	* <i>b^here</i>
rel.	<i>beres</i>	* <i>bere[s]/so</i>	* <i>b^heret+est+so</i>			
1.pl.	<i>bermai</i>	* <i>beromos[i]s</i>	* <i>b^heromos+est</i>	<i>-beram</i>	* <i>beromos</i>	* <i>b^heromos</i>
rel.	<i>bermae</i>	* <i>beromoses</i>	* <i>b^heromos+est+so</i>			
2. pl.	<i>beirthe</i>	* <i>bereteses</i>	* <i>b^heretes+est</i>	<i>-berid</i>	* <i>beretes</i>	* <i>b^heretes</i>
3. pl.	<i>berait</i>	* <i>berontes</i>	* <i>b^heront+est</i>	<i>-berat</i>	* <i>beront[o]</i>	* <i>b^heronto</i>
rel.	<i>bertae</i>	* <i>beronteso</i>	* <i>b^heront+est+so</i>			

¹⁾ Očekávaný goidelský tvar **bereh* byl pod paradigmatickým tlakem nahrazen formou **bereðih*.

Pozn.: F. Kortland akceptuje ideu W. Cowgilla, že ono sigmatické rozšíření absolutních tvarů představuje primárně sponu **est*. K nim se podle Kortlandta v relativních formách ještě přidává zájmený element **so*, jak dokumentuje syntakticky staroirská věta:

in fer tete „muž, jenž jde“ < kelt. **sindos wiros steikti so* (s. 21)

Recenze vznikla pod záštitou Centra pro interdisciplinární výzkum starých jazyků a starších fází jazyků moderních (MSM 0021622435).

Marcela Karlíková – Václav Blažek
marci.vondrova@centrum.cz, blazek@phil.muni.cz

Wojciech Smoczyński: Laringalų teorija ir lietuvių kalba. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas 2006. (Bibliotheca Salensis. 2.) 295 s. ISBN 978-9955-704-17-1

Irena Sawicka: Arealinés fonetikos (fonetinés geografijos) įvadas. Pietryčių Europos fonetinių problemų pagrindu. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas 2007. (Bibliotheca Salensis. 3.) 151 s. ISBN 978-9955-704-33-1

Laryngální teorie představuje nepostradatelnou výbavu každého indoeuropeisty i toho, kdo se z historickosrovnávacího hlediska zabývá jednotlivými indoevropskými filologiemi. Lituanisté teď mají k dispozici dobrou příručku varšavského profesora baltistiky a srovnávací jazykovědy Wojciecha Smoczyńskiego, pojednávající o litevštině právě z hlediska laryngální teorie. Tu či onde lze se Smoczyńským nesoúhlasit, ale to není důležité. Důležitý je přehledně shromážděný materiál, srozumitelně vyložená laryngální teorie, účelná bibliografie.

Podobně zajímavé téma má knížka toruňské slavistky Ireny Sawické uvádějící na základě fonologických otázek jazyků jihovýchodní Evropy do areálové fonologie. Jako u Smoczyńskiego by mohlo být i tady něco jinak, něco by se mohlo doplnit (např. kapitole o jazykových svazech by býval slušel přehledový text M. Nekuly: Sprachbund und Sprachtyp. In: *Prager Strukturalismus*. Heidelberg 2003, 79–103), ale důležitý je pěkně utříděný materiál, řada podnětů pro další úvahy, odkazy na další literaturu.

A k tomu dostane čtenář i něco navíc: mimořádně typograficky povedené svazky potvrzují, že i z četby vědeckých knih lze mít všestranný estetický požitek. Autorům děkujeme za jejich texty, vydavateli řady Bibliotheca Salensis Axelu Holvoetovi za jeho péči, knihy doporučujeme každému zájemci (objednat je lze na adrese <http://www.lki.lt>) a ovšem těšíme se na ohlášený další svazek této užitečné řady, který má velmi slibné téma, totiž úvod do gramatické typologie, i renomovaného autora, totiž Vladimira Plungiana.

Bohumil Výkypěl